

Dosarul nr. Ira-1869/2024
1-21054229-01-Ira-12122024

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
ÎN CHEIERE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supreme de Justiție
Completul de judecată în componență:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Mânăscurtă Igor și Daguța Sergiu,

a examinat admisibilitatea recursului declarat de către inculpatul Cononov Alexandr Mihail împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2023, în cauza penală privindu-l pe

Cononov Alexandr XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 13.04.2021 – 20.08.2021;
2. Instanța de apel: 20.01.2022 – 04.04.2023;
3. Instanța de recurs: 21.11.2023 – 28.02.2024.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, completul de judecată,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 august 2021, adoptată în procedură simplificată prevăzută la art. 364/1 Cod de procedură penală, Cononov Alexandr XXXXX a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal (episodul din 03.02.2021), de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal (episodul din 14.02.2021), de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal (episodul din 22.02.2021) și art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal (episodul din 25.02.2021), stabilindu-i-se pedeapsa de câte 2 (doi) ani 8 (opt) luni, pentru fiecare episod.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 5 (cinci) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a aplicat lui Cononov Alexandr măsura preventivă arestarea preventivă, pentru asigurarea executării sentinței, care urmează a fi pusă în executare de la momentul reținerii lui și care urmează să fie aplicată până la devenirea definitivă a sentinței.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Cenușa Ariadna împotriva lui Cononov Alexandr, fiind dispusă încasarea din contul lui Cononov Alexandr, în beneficiul lui Cenușa Ariadna a sumei de 3000 (trei mii) lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Cononov Alexandr, la data de 03.02.2021, în jurul orelor 13:00-14:00, acționând intenționat, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, prin acces liber a pătruns în scara nr. 3 a blocului locativ din str. Drumul Schinoasei 1/4, mun. Chișinău, în locul pentru depozitare de la etajul 6 a bicicletei ce aparține cet. Cenușa Ariadna, de unde a sustras pe ascuns bicicleta de model „Tronix”, în valoare de 3000 lei. După care, cu bunul sustras, a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 3000 lei.

Tot el, la data de 14.02.2021, în jurul orelor 12:10 min., acționând intenționat, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, a pătruns în locul pentru depozitare a bicicletelor și cărucioarelor pentru copii din scara blocului locativ amplasat pe str. Grenoble 128/1, mun. Chișinău, de unde a sustras pe ascuns o bicicletă de model „Moma GRR 3.0” ce aparține cet. Neagu Roman, după care, cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă de 7000 lei.

Tot el, la data de 22.02.2021 în intervalul de timp de la orele 14:00 până la 15:00, planificându-și intențiile sale infracționale, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, aflându-se în interiorul blocului de locuit amplasat pe str. Ceucari 2/7, mun. Chișinău la primul etaj, de unde a sustras pe ascuns o bicicletă de model „Crosser” de culoare neagră combinat cu albastru la preț de 2700 lei, astfel cauzându-i părții vătămate Nasalcuic Pavel un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă totală de 2700 lei.

Tot el, la data de 25.02.2021, după orele 19:30 min, acționând intenționat, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, așteptând un moment oportun, a pătruns în scara blocului locativ amplasat pe str. Gh.

Tudor 3A, mun. Chișinău, în locul pentru depozitare de la etajul 8 a bicicletei ce aparține cet. Matei Aliona, de unde a sustras pe ascuns bicicleta pentru adolescenți de model „OptimAlpin”, în valoare de 4000 lei. După care, cu bunul sustras, a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 4000 lei.

Astfel, acțiunile intenționate ale inculpatului Cononov Alexandr au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 186 alin. (2) lit. c), d); art. 186 alin. (2) lit. c), d) și art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, *furtul - adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile și cu pătrundere în alt loc pentru depozitare.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel, avocatul Dorogan Andrei în numele inculpatului Cononov Alexandr, prin care a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai blânde, și anume suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea.

În motivarea cererii de apel, avocatul a invocat că, nu este de acord cu pedeapsa definitivă stabilită de către prima instanță, considerând-o prea aspră. Întru susținerea solicitărilor apelantului a menționat că inculpatul nu a avut niciodată vreo tentativă să se eschiveze de la îndeplinirea acțiunilor impuse de organul de urmărire penală, procuror și instanța de judecată, acesta s-a prezentat cu regularitate la toate ședințele de judecată, și-a recunoscut din start vina, a colaborat cu organul de urmărire penală în vederea descoperirii tuturor circumstanțelor faptelor incriminate.

Mai mult ca atât, acesta nu neagă existența prejudiciului cauzat. Prejudiciul în mare parte a fost restituit părților vătămate, iar în prezent este angajat și va avea posibilitatea să restituie și partea restantă a prejudiciului.

Apelantul, a subliniat că inculpatul a fost anterior judecat, însă abaterile de la normele legale în perioada ceea se datorează unor circumstanțe de ordin personal precum destrămarea relațiilor cu familia și ghinionul de a ajunge într-un cerc de oameni aflați în conflict cu legea, care și l-au îndrumat în comiterea acestor fapte infracționale.

În concluzie, a menționat că pedeapsa aplicată de către instanța de judecată este una prea aspră, or corectarea condamnatului, drept scop al pedepsei penale, presupune conștientizarea de către infractor a celor săvârșite și reîntoarcerea, reîncadrarea lui în activitatea societății.

Totodată, a punctat că, la data pronunțării sentinței nu a fost prezent deoarece a participat la un alt proces fixat anterior. A făcut cunoștință cu sentința în cauză la 23 august 2021, când aceasta a fost publicată pe portalul instanței.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2023, apelul avocatului Dorogan Andrei în numele inculpatului Cononov Alexandr a fost respins ca nefondat și menținută sentința fără modificări.

4.1. În motivarea soluției date, instanța de apel a punctat că pe parcursul examinării cauzei la etapa apelului s-au întreprins toate măsurile de asigurare a prezenței inculpatului în ședința de judecată, însă acesta nu s-a prezentat. Respectiv, a fost dispusă examinarea apelului în lipsa inculpatului.

În urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, instanța de apel a concluzionat că, starea de fapt reținută de către prima instanță corespunde probelor administrate la dosar.

Tot aici, instanța de apel a menționat că dosarul penal în prima instanță a fost examinat în procedură simplificată, prevăzută la art. 364/1 Cod de procedură penală. Mai mult ca atât, sentința nici nu a fost contestată în partea calificării acțiunilor inculpatului, deci instanța de apel nu a stabilit careva motive de a interveni în ea sub acest aspect.

Analizând sentința primei instanțe, în partea contestată de către avocat, instanța de apel a concluzionat că pedeapsa stabilită inculpatului Cononov Alexandr, a fost individualizată corect, ținându-se cont de prevederile legale. De asemenea, a punctat că aceasta corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Totodată, instanța de apel a accentuat că, prima instanță în conținutul sentinței a motivat în mod amplu criteriile de individualizare a pedepsei aplicate inculpatului, bazându-și soluția pronunțată în acest sens, inclusiv pe persoana inculpatului, rolul și comportamentul acestuia în momentul și după comiterea cât și în cadrul desfășurării procesului penal și relațiile sociale care au fost periclitate în rezultatul săvârșirii infracțiunii.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond corect, motivat și amplu s-a pronunțat în privința criteriilor de individualizare a pedepsei stabilite, raportându-le la personalitatea infractorului, cât și la circumstanțele de fapt în care a fost săvârșită infracțiunea. Ajungând ferm la decizia de a respinge apelul declarat de către avocatul Dorogan Andrei împotriva sentinței primei instanței, ca fiind nefondat, menținând integral prevederile acesteia.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, la 10 noiembrie 2023 a declarat recurs inculpatul Cononov Alexandr, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a deciziei instanței de apel prin care i s-a stabilit o pedeapsă prea aspră în raport cu infracțiunea comisă.

În conținutul recursului, inculpatul menționează că instanțele de judecată i-au aplicat o pedeapsă prea aspră și nici nu au luat în considerație posibilitatea aplicării în privința sa a prevederilor Legii amnistiei.

6. Asupra recursului declarat procurorul a depus referință prin care solicită declararea recursului inadmisibil, ca fiind vadit neîntemeiat, deoarece instanța de apel corect a stabilit măsura de pedeapsă aplicată inculpatului Cononov Alexandr.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, completul de judecată consideră, că acesta este inadmisibil, ca fiind tardiv, din următoarele considerente.

Potrivit art. 420 alin. (1) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel ca instanțe de apel.

Instanța de recurs conducându-se de prevederile art. 432 Cod de procedură penală examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar.

În temeiul art. 432 alin. (2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs într-un complet format din 3 judecători, prin încheiere pot decide asupra inadmisibilității recursului dacă este *declarat peste termen*.

Conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale părților participante în proces.

În continuare, completul de judecată face trimitere și la prevederile art. XI alin.(4) din Legea Nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), care stipulează că termenul de declarare a recursului împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel în cauzele penale pronunțate până la intrarea în vigoare a prezentei legi este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Așadar, reieșind din conținutul normelor enunțate raportate la materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, constată că în ordine de apel cauza a fost examinată în lipsa inculpatului, acesta fiind citat legal nu s-a prezentat și nici nu a adus la cunoștința instanței motivele neprezentării lui, ședința desfășurându-se cu participarea avocatului său, Dorogan Andrei.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel conducându-se de prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, care statuează că neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei, a fost în drept să dispună examinarea cauzei în lipsa inculpatului Cononov Alexandr, fiind citat legal de două ori despre data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată, fapt confirmat de citațiile anexate la materialele dosarului (vol.II, f.d. 148, 154-155, 158,164-165).

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău în cauza penală privindu-l pe Cononov Alexandr s-a pronunțat la data de 04 aprilie 2023, cu participarea avocatului inculpatului Dorogan Andrei, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (vol.II, f.d 168-170), cu notificarea ultimului că pronunțarea deciziei integrale va avea loc la 06 iunie 2023, ora 14:00 (vol. II, f.d. 170).

Ulterior, la 06 iunie 2023, ora 14:00, în lipsa tuturor părților a fost pronunțată decizia instanței de apel integrală, iar copia de pe aceasta a fost expediată prin poștă tuturor părților absente. (vol.II, f.d. 186). Totodată, decizia a fost plasată și pe Portalul național al instanțelor de judecată.

Ținând cont de faptul că, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de 2 luni de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data comunicării deciziei integrale, completul de judecată menționează că recursul supus judecării este tardiv.

În cazul supus judecării, instanța de recurs reține că judecarea cauzei în ordine de apel a fost în lipsa inculpatului. Fiind reținut pe data de 29 august 2023, în acel moment i s-a comunicat lui Cononov Alexandr că temeiul reținerii este punerea în executare a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2023, tot atunci, fiindu-i adusă la cunoștință decizia integrală a instanței de apel.

Reieșind din cele menționate supra, completul de judecată concluzionează că pentru decizia instanței de apel pronunțată integral la 06 iunie 2023, termenul de 2 luni de declarare a recursului expiră la 07 august 2023, reieșind din prevederile Legii Nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție).

Subsidiar, completul de judecată statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca depus tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În contextul dat, se subliniază că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă a deciziei și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Subsecvent, completul de judecată reține și jurisprundența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs Republica Moldova din 18 iunie 2019, în care Curtea a statuat că admiterea cererii după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO.

Din considerentele enunțate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat în prezenta cauză de către inculpatul Cononov Alexandr la 10 noiembrie 2023 (conform ștampilei de pe plic) a fost depus peste termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

În consecință, instanța de recurs reiterează că recursul declarat de către inculpatul Cononov Alexandr împotriva deciziei instanței de apel din 04 aprilie 2023 este inadmisibil, fiind tardiv.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către inculpatul Cononov Alexandr împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2023, în cauza penală privindu-l pe Cononov Alexandr Mihail, ca fiind tardiv.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecătorii

Mânăscurtă Igor

Daguța Sergiu